

**ชื่อหลักสูตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า**  
**จำนวน ๔๐ ชั่วโมง**  
**กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์ (ชั้นเรียนวิชาชีพ)**  
**สำนักงาน กศน.จังหวัดมหาสารคาม**

### ความเป็นมา

ผ้าทอเป็นสื่อสัญลักษณ์ของคนในแต่ละชุมชนแสดงถึงเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์และความแตกต่างทาง วัฒนธรรม ผ้าทอยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่แก่งจนถึงตาย และมีบทบาทสำคัญทั้ง ในแง่เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การทอผ้าเริ่มจากการสาน มนุษย์เริ่มสานต้นหญ้าอ่อนเพื่อใช้ใส่วัสดุ สิ่งของ และต่อมา กลายเป็นเสื่อและตะกร้า และพัฒนามาเป็นวิธีการต่อต้นพืชเพื่อเป็นเส้นที่ยาวและทำให้ เหนียว ขึ้น สามารถรับ น้ำหนักได้มากขึ้น จนกระทั่งมีการคิดค้นวัสดุการทอจากพืชมาเป็นเส้นใย เช่น ฝ้าย รู้จักวิธีการ ทออย่างง่าย คือการนำฝ้ายมาผูกกับหินเป็นเส้นยืน และใช้เส้นพุ่งเข้าไปเวลาทอในอดีต เด็กผู้หญิงทุกคนจะถูก ฝึกหัดให้รู้จัก การทอผ้า และเย็บปัก ถักร้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ในชุมชนภาคเหนือ ผ้าทอ ยังคงบทบาท ทางสังคมและวัฒนธรรม นอกจากบทบาททางการค้ายังมีการใช้ผ้า ในประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ ดังนั้นการสืบ ทอดความคิด ความเชื่อแบบแผนทางสังคมจากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่และพัฒนาศักยภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มี อยู่ในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต เพื่อการดำรงอยู่ของ วัฒนธรรมควบคู่กับการพัฒนาเป็น อาชีพและรายได้ของคน ชุมชน การทอผ้าเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่สืบ ทอดกันมา และผ้าพื้นเมืองยังสามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ต่างๆ ได้ เช่น การทำกระเป๋า ทำเป็น หมวก ทำเป็นโบว์ สร้อยคอ ตุ้มหู ฯลฯ

### จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางการประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำผลิตภัณฑ์ต่างๆจากผ้าได้
๓. ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน

### กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทั่วไป

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

### ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียน จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

๑. ทฤษฎี จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
๒. ปฏิบัติ จำนวน ๓๐ ชั่วโมง

## โครงสร้างหลักสูตร

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ
  - ๑.๑ ความสำคัญและประโยชน์ของการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า
  - ๑.๒ การประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า
  - ๑.๓ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า
    - ๑.๓.๑ ชนิดของผ้า
      - ๑) ผ้าฝ้าย
      - ๒) ผ้าคราม
      - ๓) ผ้าย้อมสีธรรมชาติ
    - ๑.๓.๒ ชนิดของวัสดุการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า
      - ๑) ผ้าพื้นเมือง
      - ๒) กรรไกร
      - ๓) ปืนกาว / กาว
      - ๔) ซิป ลูกบิด
      - ๕) อื่นๆ
  - ๑.๔ ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ และวิธีใช้
  - ๑.๕ ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ
  - ๑.๑ การเตรียมผ้า
  - ๑.๒ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
  - ๑.๓ วิธีการทำกระเป๋า
  - ๑.๔ วิธีการเก็บรายละเอียดของชิ้นงาน
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ
  - ๓.๑ การคำนวณราคาผลิตภัณฑ์จากผ้าได้
  - ๓.๒ การประชาสัมพันธ์ และการหาลูกค้า
  - ๓.๓ การควบคุมมาตรฐานของการบริการ
  - ๓.๔ การเจรจาต่อรองราคากับลูกค้า
๔. โครงการประกอบอาชีพ
  - ๔.๑ ความสำคัญของโครงการ
  - ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการ
  - ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการ
  - ๔.๔ การเขียนโครงการ
  - ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการ

## สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องความรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า
๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สื่อบุคคล, วิทยากรผู้ชำนาญด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า
๓. เนื้อหาวิชาการการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า
๔. ใบความรู้เรื่องการการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า
๕. พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๖. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

## การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง

## ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. มีผลงานที่ได้มาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

## เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
๓. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

## การเทียบโอน

หลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้แล้ว สามารถนำผลการเรียนมาเทียบ โอนกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นได้

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียน	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบ	<p>๑. ผู้เรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าได้</p> <p>๒. วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าสามารถบอกคุณธรรม จริยธรรม สำหรับอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าได้</p> <p>๓. บอกชนิดผ้าพื้นเมือง วัสดุ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า และประเภทของ เครื่องมือที่ใช้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าได้</p> <p>๔. อธิบายวิธีการรักษาความปลอดภัยจากการใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ได้</p>	<p>๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ</p> <p>๑.๑ ความสำคัญและประโยชน์ ของการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า</p> <p>๑.๒ วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง และคุณธรรม จริยธรรมสำหรับอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า</p> <p>๒. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า</p> <p>๒.๑ ชนิดของผ้า</p> <p>๑) ผ้าฝ้าย</p> <p>๒) ผ้าคราม</p> <p>๓) ผ้าย้อมสีธรรมชาติ</p> <p>๒.๒ ชนิดของวัสดุการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า</p> <p>๒.๓ ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ และวิธีใช้อุปกรณ์</p> <p>๒.๔ ความปลอดภัยในการใช้ เครื่องมือ อุปกรณ์</p>	<p>๑. ผู้เรียนศึกษาสื่อเอกสาร ใบความรู้ สื่ออินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับ ความสำคัญ ประโยชน์ ความรู้เบื้องต้น คุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า</p> <p>๒. ผู้เรียนสอบถาม สัมภาษณ์ พูดคุยกับคนที่ทอผ้าพื้นเมืองเกี่ยวกับอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า</p> <p>๓. นำข้อมูลจากการศึกษาสื่อ และจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ตนเอง เพื่อตัดสินใจประกอบอาชีพ</p> <p>๔. นำผลการวิเคราะห์มา แลกเปลี่ยนกับผู้รู้ เพื่อนในกลุ่มและวิทยากร</p> <p>๕. สรุปช่องทางการประกอบอาชีพ และตัดสินใจของตนเอง</p>	๓	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียน	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒.	ทักษะการประกอบอาชีพ	<p>๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าได้</p> <p>๒. ทอผ้าพื้นเมืองได้สวยงาม</p> <p>๓. เก็บรายละเอียดของงานได้เรียบร้อยสวยงาม</p> <p>๔. สรุปลขั้นตอนและเทคนิคการทำงานได้ครบทุกขั้นตอน</p>	<p>๑. การเตรียมวัสดุ</p> <p>๒. การเตรียม</p> <p>๓. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ</p> <p>๔. วิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า</p> <p>๕. วิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าแบบต่างๆ</p> <p>๖. วิธีการเก็บรายละเอียดของงาน</p>	<p>๑. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับประเภทของการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า</p> <p>๒. ผู้เรียนศึกษาดูงานและสัมภาษณ์/สนทนากับผู้ประกอบการ</p> <p>๓. ผู้เรียนชมการสาธิตของวิทยากรพร้อมสัมภาษณ์ ขั้นตอนและวิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าทุกวิธี</p> <p>๔. ผู้เรียนฝึกการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ทุกวิธี และฝึกเก็บรายละเอียดของงานตามใบงานจนชำนาญ</p> <p>๕. ผู้เรียนและผู้สอน ร่วมกันสรุปลขั้นตอนและเทคนิคการทำงานได้ครบทุกขั้นตอน</p>	๓	๓๐

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียน	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓	การบริหารในการจัดการประกอบอาชีพ	<p>๑. คำนวณพื้นที่และราคาค่าแรงค่าวัสดุได้</p> <p>๒. หาลูกค้าและประชาสัมพันธ์งานแปรรูปผ้าได้</p> <p>๓. อธิบายมาตรฐานของการบริการงานแปรรูปผ้าได้</p> <p>๔. เปรียบเทียบราคากับลูกค้าได้อย่างราบรื่นและเป็นที่ยอมรับใจของลูกค้า</p> <p>๕. สรุปกระบวนการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าที่พึงประสงค์ของลูกค้าได้</p>	<p>๑. การคำนวณพื้นที่และ การคำนวณราคา</p> <p>๑.๑ การคำนวณพื้นที่และ การคำนวณราคาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า</p> <p>๑.๒ การคำนวณพื้นที่และ การคำนวณราคาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า</p> <p>๑.๓ การคำนวณพื้นที่และ การคำนวณราคาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า</p> <p>๒. การประชาสัมพันธ์และ การหาลูกค้า</p> <p>๓. การควบคุมมาตรฐานของการบริการ</p> <p>๔. การเปรียบเทียบราคากับลูกค้า</p>	<p>๑. ผู้เรียนศึกษาไปความรู้เรื่องการคำนวณลดทอน และการคำนวณราคาค่าแรงและวัสดุ การหาลูกค้า การประชาสัมพันธ์มาตรฐานของการบริการ และการเจรจาต่อรองราคา</p> <p>๒. ผู้เรียนฝึกคำนวณพื้นที่ ราคา ค่าแรง และวัสดุ การหาลูกค้า และวิธีการประชาสัมพันธ์</p> <p>๓. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติงาน และฝึกเจรจาต่อรองราคากับลูกค้าโดยใช้บทบาทสมมติ และสถานการณ์จริง</p> <p>๔. ผู้เรียน และผู้สอนสรุปกระบวนการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าได้</p>	๒	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียน	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๔.	โครงการประกอบอาชีพ	๑. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ ๒. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ ๓. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพ ได้ ๕. อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๖. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ ๗. ตรวจสอบความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการอาชีพได้	๑. ความสำคัญของโครงการอาชีพ ๒. ประโยชน์ของโครงการอาชีพการ ๓. องค์ประกอบของโครงการ ประกอบอาชีพ ๔. การเขียนโครงการอาชีพ ๕. การประเมินความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการอาชีพ	๑. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพประโยชน์ของโครงการอาชีพองค์ประกอบของโครงการอาชีพแล้ว จัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นเพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ๒. จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และ ถูกต้องพร้อมจัดการอภิปรายเพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง ๓. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการอาชีพ ๔. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ๕. จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง	๒	-
รวม					๑๐	๓๐